ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Третьої Міжнародної наукової-практичної
онлайн-конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»

Київ-2021

Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей ІІІ Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 13 жовтня 2021 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2021. – 1463 с.

Конференція проводиться за підтримки Проекту Еразмус+ «Multilevel Local, Nation- and Regionwide Education and Training in Climate Services, Climate Change Adaptation and Mitigation / Багаторівнева освіта та професійне навчання з питань кліматичних послуг, адаптації до змін клімату та їх пом'якшення в локальному, національному та регіональному масштабах – ClimEd», № 619285-EPP-1-2020-1-FI-EPPKA2-CBHE-JP (15.11.2020 – 14.11.2023)

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції з широкого кола питань, пов'язаних із актуальними проблеми, пріоритетні напрямки та стратегіями розвитку України.

Були охоплені наступні напрямки:

- екологія;
- економіка підприємства та управління;
- освіта;
- право;
- соціальні комунікації, медіа;
- сучасні інформаційні технології;
- технічні науки.

Редакційна колегія: О.С. Волошкіна, д-р техн. наук, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища, (головний редактор); А.В. Гончаренко, асистент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (заступник головного редактора); О.Г. Жукова, канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (відповідальний секретар).

ІТТА, 2021

3. Maslun G.S.Practical recommendations for calculation of the oxigene regime at the purification of waste waters on submerged filters.// Problemy vodopostachannya, vodovidvedennya ta gidravliky. - 2013. - **21**. P-123-142.(in Ukrainian).

4. B.N. Repin, V.I. Bazhenov. Modeling of the oxygen regime in aerotanks-displasers//Vodnye Resursy. - 1991.- №1. P-122-130(in Russian).

Бондаренко Анна Юріївна
ад'юнкт
Національний університет цивільного захисту України
ЕКОЛОГІЯ (Глобальні та регіональні екологічні проблеми)

АНАЛІЗ СТАНУ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МАЛИХ МІСТ УКРАЇНИ

Під час розвитку суспільства на всіх етапах виробництво матеріальних благ є процесом взаємодії людей і природи. Очевидним є посилення взаємодії і взаємозалежності матеріального виробництва і природи в умовах науково-технічного прогресу.

Україна є індустріально-аграрною країною. Частка важкої промисловості становила до недавнього часу 60 % ВВП країни, що істотно вище, ніж в західноєвропейських країнах, де цей показник складає приблизно 35 %. Підприємства важкої промисловості формують основне техногенне навантаження на навколишнє природне середовище. Значна частина промислових підприємств (понад 80 %) розташована в містах та селищах міського типу. Тут проживає біля 70 % населення країни. За статистикою до 90 % газоподібних, рідких та твердих відходів утворюються в містах та біля 10 % – у сільській місцевості [1]. Із розвитком промисловості, міст і транспорту з'явилося додаткове джерело потрапляння забруднюючих речовин в довкілля– так зване техногенне забруднення.

Для України характерний високий рівень негативних екологічних наслідків виробничої діяльності, у зв'язку з чим проблема охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів є дуже актуальною. Екологічну ситуацію, яка склалася на сьогодні в Україні, можна охарактеризувати як кризову. Зони екологічної кризи сформувалися майже на третині території України, де впродовж десятиріч порушувався принцип раціонального природокористування та було перевищено антропогенне навантаження на природно-ресурсний потенціал. Високий рівень забруднення довкілля, дефіцит водних ресурсів зумовлено високим рівнем концентрації промислових об'єктів, нераціональною структурою промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв, та відсутністю належних природоохоронних систем. Саме тому актуальним питанням є дослідження стану екологічної безпеки в містах України. Враховуючи, що на відміну від малих міст, великі міста мають в своїй інфраструктурі необхідні елементи для раціонального управління навколишнім середовищем, важливим є дослідити особливості та умови забезпечення задовільного рівня екологічної безпеки саме невеликих населених пунктах.

Метою даної роботи є проаналізувати стан екологічної безпеки в малих містах України.

Основними антропогенними факторами розвитку екологічної кризи в Україні є великі промислові комплекси – споживачі сировини, енергії, води, повітря, земельних просторів і водночас найпотужніші джерела практично всіх видів забруднень (механічних, хімічних, фізичних, біохімічних). Сконцентровані вони навколо родовищ корисних копалин, великих міст і водних об´єктів: у Маріуполі, Прикарпатті, Донецькій області, Центральному Придніпров´ї, Криворіжжі, Керчі, більшості обласних центрів. Серед цих об´єктів найбільш найнебезпечнішими забруднювачами довкілля є металургійні, хімічні, нафтопереробні й машинобудівні заводи, кар´єри та збагачувальні фабрики, деякі військові підприємства. На екологічну ситуацію

негативно впливають швидкозростаючі міста. За останні 50 років чисельність міського населення в Україні зросла майже на 80 %. Саме у швидко зростаючих містах, особливо у великих, екологічна обстановка оцінюється як дуже напружена.

В той же час екологічні проблеми наявні й у малих містах України, за умови знаходження в них розгорнутої промисловості [2]. Ці підприємства забезпечують інфраструктуру і міський бюджет, на них працює велика кількість мешканців міста. Ці ж підприємства створюють у містах специфічні екологічні проблеми. В даний час назріває необхідність проведення низки заходів щодо забезпечення екологічної безпеки ряду виробництв, особливо це стосується хімічної, металургійної галузей, оскільки вони є виробниками небезпечних і шкідливих речовин, які викидаються в атмосферу, воду, відкладаються в ґрунтах.

Ще однією небезпечною екологічною проблемою малих міст є стан каналізаційного господарства та очищення стічних вод. Майже у всіх містах України каналізаційні мережі потребують заміни або капітального ремонту. Постійним джерелом небезпечного забруднення міського середовища, що призводить до спалахів інфекційних захворювань, є зношеність обладнання, зокрема, часті прориви каналізаційних колекторів. Приблизно половина міських стічних вод скидаються у водні об'єкти недостатньо очищеними, з них близько 15 % – взагалі без очищення [3].

Забрудненість ґрунтів у містах пов'язана головним чином з викидами автотранспорту та промислових підприємств. Теплові електростанції, підприємства харчової, кольорової й чорної металургі є основними джерелами забруднення ґрунтового покриву.

В сучасних умовах складного економічного та матеріально-технічного забезпечення окремим питанням для малих міст стає на сьогодні можливість своєчасного виявлення забруднень, що можуть призвести до виникнення надзвичайної ситуації або переростання її на більш масштабні рівні [4].

Як висновок, слід відмітити, що для вирішення проблем охорони навколишнього середовища слід поглибити рівень наукових досліджень, розгорнути обґрунтування екологічних прогнозів для окремих малих міст, регіонів та України в цілому. Необхідно удосконалити управління природоохоронною діяльністю, виробити систему адміністративних, економічних, екологічних, матеріально-технічних, освітніх заходів та визначити відповідальність населення за порушення заборони викидання неочищених вод, забруднюючих речовин у довкілля. Треба виробити національну програму екологічного оздоровлення, що включає свідому співпрацю населення, виробників та держави.

Для малих міст слід додатково розробити плани ефективного управління станом навколишнього середовища з урахуванням особливостей локальної інфраструктури та використанням сучасних методик попередження надзвичайних ситуацій, зокрема, методики попередження надзвичайних ситуацій техногенного характеру, пов’язаних з поширенням хімічних речовин в межах малих міст.

Література:

1. Екологічні проблеми міст та промислових зон України. Шишанова К., Пузир Т. Заголовок з екрану. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/702.

2. Loboichenko, V., Leonova, N., Shevchenko, R., Kapustnik, A., Yeremenko, S., Pruskyi, A. Assessment of the Impact of Natural and Anthropogenic Factors on the State of Water Objects in Urbanized and Non-Urbanized Areas in Lozova District (Ukraine). Ecological Engineering & Environmental Technology, 2021, 22(2), 59-66. https://doi.org/10.12912/27197050/133333.

3. Екологічні проблеми великих та малих міст України. Заголовок з екрану. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://naurok.com.ua/ekologichni-problemi-velikih-ta-malih-mist-30205.html.

4. Валентина Лобойченко, Анна Капустник. Щодо окремих процедур при реалізації методики попередження надзвичайних ситуацій техногенного характеру, пов’язаних з поширенням хімічних речовин в межах малих міст. Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Online Conference Topical Issues of Society Development in the Turbulence Conditions (May 25, 2021, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2021. P. 237 – 243.

Керівник: *Лобойченко Валентина Михайлівна,*
доктор технічних наук, старший науковий співробітник,
професор кафедри охорони праці а техногенно-екологічної безпеки.

Бакумова Катерина Сергіївна
студентка 4 курсу, спеціальність 101 «Екологія»
Відокремлений структурний підрозділ
«Боярський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

ЕКОЛОГІЯ (Альтернативні (відновлювані) джерела енергії)

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ СОНЯЧНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ

Використання екологічно чистих відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) для задоволення енергетичних потреб населення та промисловості є надзвичайно важливим для України, що в першу чергу пов’язано із енергодефіцитністю у галузі існуючої енергетичної системи та незадовільним станом оточуючого середовища [1].

Україна має значний потенціал відновлюваної енергетики, який може бути використаний, щоб покращити торговий баланс, створити робочі місця та стимулювати економічну діяльність за часів, коли країна має подолати важливі економічні виклики. Альтернативна енергетика покликана сприяти вирішенню, передусім, двох важливих проблем – енергоефективності та екологічної безпеки.

Наукове видання

Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України

Тези доповідей ІІІ Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
(м. Київ, 13 жовтня 2021 року)

Тези представлені в авторській редакції. За достовірність інформації, що викладена в тезах доповідей, відповідальність несуть їх автори. Зміст публікації є виключно думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію організаторів